

EMOCIONALNA INTELIGENCIJA U ADOLESCENATA S MOTORIČKIM POREMEĆAJIMA I KRONIČNIM BOLESTIMA

JASMINKA HORVATIC*

Primljeno: travanj 2003.
Prihvaćeno: svibanj 2003.

Izvorni znanstveni rad
UDK: 376.2:159.9

Emocionalna inteligencija uključuje sposobnosti "procjene i izražavanja emocija; sposobnost uviđanja i generiranja osjećanja koja olakšavaju mišljenje; sposobnost razumijevanja emocija i znanje o emocijama; i sposobnost reguliranja emocija u svrhu promocije emocionalnog i intelektualnog razvoja" (prema Salovey i Mayer, 1997.). Uпитnik emocionalne kompetencije UEK-45 (Takšić, 2002.) primijenjen je na prigodnom uzorku adolescenata s motoričkim poremećajima i kroničnim bolestima, koji postižu prosječne rezultate u testovima tzv. akademske inteligencije, a na rehabilitaciji su u Centru "Dubrava". Motorički poremećaji posljedica su neuromišičnih bolesti, politrauma i tumora mozga, dok se kronične bolesti uglavnom odnose na dijabetes, hemofiliju i disfunkcije rada srca i bubrega. Distribucija motoričkih deficita je od diskretnih do velikih. Prikazat će se rezultati postignuća u Uпитniku emocionalne kompetencije u odnosu na funkcionalnu težinu motoričkih deficita. Rezultat u Testu emocionalne kompetencije definiran je postignućem na: 1. skali percepcije emocija, 2. skali sposobnosti izražavanja emocija, 3. na skali sposobnosti upravljanja emocijama te ukupni rezultat cijele skale UEK-45 (Takšić, 2002.). Funkcionalna težina motoričkih poremećaja sadrži tri kategorije: 1. potpuna samostalnost, 2. djelomična samostalnost i 3. potpuna ovisnost o pomoći druge osobe.

Ključne riječi: emocionalna inteligencija, motorički poremećaji, kronične bolesti

Zahvaljujem Doc.dr.sc. Vladimiru Takšić s Odsjeka za psihologiju Sveučilišta u Rijeci, što mi je dozvolilo korištenje Uпитnika emocionalne kompetencije koji je konstruirao, a također i svoje radove, bez čega ne bi bilo moguće provesti ovo istraživanje.

Uvod

Različiti su kriteriji procjene inteligencije u različitim kulturama. Prema Petz i sur. (1992.) "inteligencija je svojstvo uspješnog snalaženja jedinke u novim situacijama, u kojima ne pomaže stereotipno ponašanje, a niti učenjem stečene navike, vještine i znanja. Za razliku od ovih neplastičnih i reproduktivnih oblika ponašanja koja su korisna samo u nekim prilikama, inteligencija je svojstvo jedinke da pronalazi nove, prilagođene reakcije u prilikama bilo koje vrste."

Tijekom posljednjeg stoljeća postavljeno je više modela inteligencije i razvijeni su instrumenti za mjerenje verbalnih i neverbalnih sposo-

bnosti, apstraktnog mišljenja, pažnje, sposobnosti obrade informacija i vizualno – motoričkih sposobnosti.

Eysenck razlikuje tri dimenzije inteligencije. Biološku, koja je definirana biokemijskim procesima i genetskom osnovom. Socijalna inteligencija podrazumijeva efikasnost upotrebe inteligencije u svakodnevnom životu, a psihometrijsko značenje je definirano uspjehom u testovima inteligencije.

Gardner je postavio teoriju multiple inteligencije prema kojoj je inteligencija mnogo više od kvocijenta inteligencije, jer visoki rezultat u testovima inteligencije nije isključivi prediktor uspjeha ili neuspjeha. Njegova multidisciplinarna

* jasminka.horvatic@zg.htnet.hr